

ACEL IMPULS STRANIU DE A FACE CÎT MAI REPEDE MUTAREA...

„MI S-A POVESTIT CĂ ERA UN HIPNOTIZATOR”

Un reporter al revistei „Ogoniok”:

— Cum se explică faptul că un șahist cu forță de joc excepțională, să zicem chiar Karpov, nu observă câteodată că este pe cale să piardă o figură într-o combinație elementară sau, chiar mai rău, să facă o mutare ce pierde cînd are o poziție câștigătoare?

Anatoli Karpov, campion mondial:

— Cred că aceasta se întîmplă pentru că în acel moment jucătorul își pierde controlul nervilor. De obicei, acest moment survine nu în prima sau în a doua oră de joc, ci după cîteva ore de luptă dramatică și extenuantă. Atunci survine acel straniu impuls de a face cît mai repede mutarea, chiar dacă e rea și e în detrimentul tău... Nu e vorba de o sugestie hipnotică. Îmi place să privesc din cînd în cînd sala. Odată, cînd jucam cu albele, am remarcat un bărbat care mă fixa cu ochi imobili, de parcă ar fi vrut să mă ținuiască. Mi s-a povestit că era un hipnotizator pe care-l angajase Korcinoi să mă tulbure. Știind despre ce este vorba, am uitat pînă și de existența sa.

— Ce credeți despre incidentul survenit în timpul celebrei partide Tal-Benko, cînd acesta din urmă, după ce a pierdut mai multe partide, a declarat public că Tal utilizează contra sa facultăți hipnotice?

— Cînd se așeza să joace cu Tal, Benko își punea în mod ostentativ ochelari cu sticlă neagră. Dar nu l-a ajutat. Pentru a ciștiga, acesta este esențialul, trebuie să-ți strunești propriile capricii. Știi, se întîmplă uneori că prezența unui om te agasează. Specialiștii vorbesc atunci de incompatibilitate psihologică. Spre deosebire de cea mai mare parte a oamenilor, șahiștii nu se pot susține: vrei sau nu, trebuie să-ți înfrunți adversarul, oricît nu ți-ar place. De exemplu, modul în care

il priveam l-a iritat mult timp pe marele maestru iugoslav Gligoric; dacă am memorie bună, aceasta a început cînd, jucînd contra mea cu negrele, a pierdut trei spaniole la rînd. Cu timpul, totul s-a aranjat, relațiile dintre noi s-au stabilizat... Discuțiile despre hipnotism nu sersesc decît ca alibi jucătorilor prea nervoși.

— Care sînt, după dv., propriile calități?

— În primul rînd, aptitudinea de a judeca rapid oamenii la justa lor valoare. Pentru mine, este important să știu cine sînt adevărații mei prieteni. Aș putea repeta maxima lui Voltaire: „Toate onorurile din lume nu valorează cît un prieten devotat”... Iubesc teatrul, merg cu plăcere la concertele, la vernisaje și am o slăbiciune: filatelia.

„FISCHER CU... FUSTĂ”

Răspunzînd întrebării puse de un redactor al revistei franceze „Europe Echecs” în legătură cu începuturile carierei ei șahiste, campioana mondială Maia Ciburdașidze a declarat:

— De fapt, cariera mea internațională a început la 12 ani, cu prilejul unei întîlniri U.R.S.S.—Iugoslavia. Jucătorii iugoslavi au crezut că prezența mea în echipă se explică printr-o eroare... După ce am invins-o pe Vlasta Kahlbrenner-Macek cu 4—0, ziaristii iugoslavi m-au numit „Fischer cu fustă”. Acum, fiind dublă campioană mondială, în 1978 și 1981, nu aș vrea să fiu clasată într-o categorie oarecare: jocul meu nu e nici pozițional și nici combinativ. Am făcut astfel ca el să fie, sa spunem așa, universal.

— Care e deschiderea preferată?

După ce antrenorul ei, Gufeld, arată că Maia a jucat mult timp indiana veche, în perioada ascensiunii, iar după aceea a început să exploreze și alte scheme, campioana a continuat:

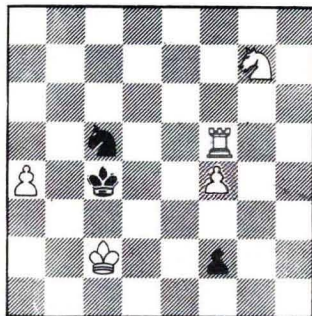
— Cea siciliană, de pildă. Dar marea mea problemă este lipsa

de timp. Șahului îi consacru, în medie, cîte două ore pe zi, medicinii cîte șase ore. N-am ajuns încă în situația de a trebui să aleg. Am un scop precis: să devin un medic bun. Acum sînt în anul doi al facultății de medicină din Tbilisi... Șahul nu e întreaga mea viață, vedeți. Citec mult. Lucrări de filozofie, Platon de exemplu. Aceste lecturi mă interesează pentru că îmi permit să intru în altă lume și să meditez. Iubesc de asemenea istoria cu l mare. Petrec momente formidabile la Biblioteca de manuscrise vechi din Tbilisi, descifrînd texte scrise în georgiana arhaică.

— În partidă vă păstrați în întregime calmul?

— Da, calmul absolut. Antrenorul meu e cel ce suferă. Nu regret decît un singur lucru: că nu pot juca la marile turnee masculine, dar și aici e o problemă. Mulți dintre marii maeștri sînt mai puternici decît mine și amintirea înfrîngerilor nu e prea plăcută. Dar, numai jucînd împotriva celor mai tari cineva poate progresa...

PROBLEMA NR. 17

Considerați că jucați cu albele și că ați ajuns în poziția din diagrama de mai sus. E rîndul dv. sa mutați. După cum observați negrul amenință să transforme pionul f în damă și să ciștige partida. Credeți că mai puteți obține remiza?

Soluția problemei nr.16: Tb1

U. VĂLUREANU